Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXIX. évfolyam 3. szám | 2023. október

Erődemonstráció a sérült emberekért

Beszállsz a felvonóba és kapsz 10 másodpercet
Kilopták a nagymamát a koncertre
Jólesik segíteni
Négy év eredményei a felzárkózó településeken

aktuális

„Az igazi otthon a befogadó szív”

Házszentelés az új gödi lakóotthonban

Kozma Imre atya:
Megajándékoznak bennünket a gondjaikkal

Ötven évvel ezelőtt lehetett, amikor egy gyógypedagógus unszolására fogyatékos fiatalokkal, 6-8 éves gyerekekkel kezdtem foglalkozni. Az induláskor megismert hathét gyermekből három hónap alatt száznyolcvanan lettek. A száznyolcvan gyerekből, ezt pontosan megjegyeztem, nyolcvanhatan olyanok voltak, akit csak az anyuka nevelt, mert amikor a kisgyermek sérülten érkezett, az apuka elhagyta a családot. Akkor gondolkodtam el először azon, mennyire fontos ezeknek a családoknak pusztán az, hogy nincsenek egyedül, hogy részt veszünk az életükben, és nem megyünk el szó nélkül mellettük, hanem megoszthatják velünk legalább azokat a gondokat, amelyekkel megajándékoznak bennünket.

Szeretném megköszönni, hogy erre a feladatra, amit a gödi intézményben élő emberek sorsa jelent, öt évvel ezelőtt mi bizalmat kaptunk. Olyan események történtek és történnek, amelyek mögött komoly erőfeszítések húzódnak meg, és a kormány komoly áldozatokat hozott az itt élőkért. A gondozók, akik együtt élnek a sérült testvéreinkkel, minden nap szembesülnek olyan helyzetekkel, amelyekre nem lehet felkészülni, amelyekre nincsenek kész válaszok, mert minden nap egy újabb kihívás. Nagyon szeretném megköszönni a munkatársainknak is az elkötelezettséget, hogy vállalják mindezt, hogy készek ezrekre a helyzetekre, lelkiekben is. Azt gondolom, Isten áldására igen nagy szükségünk van.

Nagyon fontos látnunk, hogy ezek a feladatok nem megoldhatatlanok. Nem olyan régen jöttem haza Szenegálból, ahol két intézmény felújításán fáradoztunk, ezek olyan körülmények között működnek, amilyeneket el sem tudunk képzelni. Az egyikben ingyen gyógyítják a rászoruló betegeket, ott egy munkatárs azt kérdezte tőlem, elő tudjuk-e teremteni ennek a feltételeit később is. Kérdeztem, hogy tegnap megvolt hozzá minden? Igen. És tegnapelőtt? Akkor is. Hát akkor holnap is valahogy meglesz. Amikor olyan elkötelezett emberek végzik ezt a munkát, akik tudják, hogy az ember számára a másik ember a legfontosabb, akkor szinte a semmiből is lehet építeni.

Ne lássuk megoldhatatlannak a feladatainkat. Azt szeretném csak megerősíteni mindenkiben, hogy együtt még a lehetetlennek tűnő akadályokat is győzzük.

Azért vagyunk itt, hogy a Jóisten áldását kérjük az otthonban élőkért dolgozókra. Bíztassa önöket a Jóisten, és bátorítsa erre az emberfeletti szolgáltra. Az áldás az Isten igenje, az életünk ajándék. A mai napon élünk, a holnapiban reménykedünk, az Isten igenje tart bennünket ebben az életben.

Amikor megszenteljük ezeket a hajlékokat, elsősorban az itt lakókra és az itt dolgozókra gondolok, hogy olyan életük legyen, hogy a közelükben jó legyen mindenkinek, mert a szentség azt jelenti: úgy tartozunk össze, hogy egymásnak csak jót akarunk.

(Részlet Kozma Imre atya Gödön 2023. szeptember 14-én mondott beszédéből)

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gödi támogatott lakhatás programjának legújabb, a fogyatékossággal élő fiatalok számára speciálisan kialakított otthonát áldotta meg Kozma Imre atya Gödön szeptember 14-én.

Az új építésű, korszerű technológiával ellátott, akadálymentes családi házba hét középsúlyos értelmi fogyatékos fiatal költözött be nyolchetes felkészülési időszakot követően. Mindannyian tanköteles korúak, ketten közülük iskolába járnak, a többiek fejlesztéséről utazó gyógypedagógus gondoskodik. A házban kétfős szobák vannak, a lakóközösség egyetlen lány lakójának saját „birodalma” van a részére kialakított lányszobában. A napirend által meghatározott kereteket változatos fejlesztő programok egészítik ki: a zeneterápiás, kézműves foglalkozások, a szabadtéri játékok és mozgásos aktivitások állandó részei a fiatalok életének, akiket öt gondozó segít a mindennapokban. Az igényes, korszerű és akadálymentes környezetben a fiatalok otthonosabban, nagyobb biztonságban s egyúttal teljesebb kényelemben élhetnek, többen közülük bátrabbá, nyitottabbá is váltak – például el merik hagyni a lakóépületet, gyakran kérik a gondozókat, hogy sétáljanak velük az utcán, menjenek a közeli játszótérre –, és van, aki nyugodtabban és hosszabban alszik a testmagasságához illeszkedően, speciálisan kialakított ágyban.

Tuzson Bence igazságügyi miniszter, a térség országgyűlési képviselője az ünnepségen megjegyezte, hogy a most átadott épület már a nyolcadik családi ház, ahová súlyosan és halmozottan fogyatékos emberek költöznek át a nagylétszámú intézményi közegből. Velük együtt már nyolcvanheten élik mindennapjaikat az otthonos, személyre szabott és a lehetőségekhez mért legnagyobb önállóságot biztosító házakban.

Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár az előző rendszer szociálpolitikája és a közösségi befogadás program közti szemléletváltásra hívta fel a figyelmet. Mint mondta: a fogyatékossággal élő emberek „elrejtésére” törekvő korábbi intézményrendszer a gondolkodásra is rányomta a bélyegét, s ennek időigényes és célirányos munkával történő megváltoztatására a kormányzat a Máltai Szeretetszolgálatban megbízható partnerre talált. „Amit itt látunk, az a program lényege, a közösségi befogadás, ami arról szól, hogy a fogyatékossággal élők számára is a többséghez hasonló körülményeket szeretnénk biztosítani. A támogatott lakhatás a saját életüket megteremtő otthont kínálja nekik azzal a kiegészítéssel, hogy ha egy ápoló gondozására szükség van, akkor az ápoló jelen van, lehet rá számítani nappal és éjjel is.”

Kozma Imre atya, a Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke szerint az ember igazi otthona a másik ember szívében van.

Kozma Imre atya megáldja az új otthont

Négy év eredményei a felzárkózó településeken

Pintér Sándor sikeresnek nevezte az első négy évet

A 2019-ben indult Felzárkózó települések program során a legszegényebb falvakban felnövekvő gyermekek, állást kereső felnőttek és méltatlan körülmények között élő családok ezreinek életében sikerült érzékelhető változásokat elérni – hangzott el a program négy évét értékelő tanácskozáson, melyen Pintér Sándor belügyminiszter a településeken tevékenykedő egyházi szervezetek vezetőivel találkozott szeptember 12-én, a Belügyminisztériumban.

– A kormány arra vállalkozott, hogy a legszegényebb kistelepüléseken is megadja az esélyt a teljes életre, öt év alatt az ország 300 kiválasztott helyszínén indul el a felzárkózás, amit huszonnyolc egyházi és civil szervezet valósít meg. Napjainkban 178 településen működik a program, amely az élet minden területét érinti – foglalta össze az eddigi eredményeket a belügyminiszter. A tárcavezető hangsúlyozta, hogy tavaly már 8000 közfoglalkoztatott állt munkába, a helyi gazdaságfejlesztő programok során tízezer helyi lakos vett részt a munkába állásra felkészítő programokban, kétezer fővel csökkent a tartós álláskeresők száma. A romos épületek elbontásával és az évtizedek óta műveletlen porták megtisztításával 100 hektárnyi kertben indult újra a termelés. A lakhatási körülmények javítására 2000 szociális bérlakás kialakítása kezdődött meg a programban, az épülő szociális naperőművek pedig 10 ezer család otthonának biztonságos fűtéséhez járulnak hozzá.

Az érintett települések 80 ezer háztartásából 13 ezer már előre fizetős mérőórával rendelkezik, ami kizárja az eladósodást, megelőzi a fogyasztók kikapcsolását.

Dr. Pintér Sándor köszönetet mondott a településeken dolgozó egyházi szervezetek mindennapi munkájáért, erőfeszítéseiért. A 178 helyszínből 144 településen nagy egyházi segélyszervezetek (Magyar Máltai Szeretetszolgálat; Magyar Református Szeretetszolgálat; Baptista Szeretetszolgálat; Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Katolikus Karitász) valósítják meg a programot, további egyházak és civil szerzetek egy-két településen tevékenykednek.

Vecsei Miklós felzárkózásért felelős miniszterelnöki biztos arra hívta fel a résztvevők figyelmét, hogy a felzárkózó településeken csaknem kétszer annyi gyermek születik, mint más, hasonló lélekszámú településeken, az édesanyák pedig 10 évvel fiatalabb korukban hozzák világra első gyermeküket. “Húsz éven belül a gyermekek 7-8 százaléka ilyen körülmények közé érkezik, és mindannyiunk óriási felelőssége, hogy valódi esélyt kapjanak” – hangoztatta a miniszterelnöki biztos A program ezért a fogantatástól a foglalkoztatásig figyelemmel kíséri a településeken élő gyermekek sorsát.

A címlapon: A Kathi Béla testépítő vezette csapat a keszthelyi sportnapon. Fotó: Kovács Bence

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja Felelős kiadó: az MMLSZ és az MMSZ elnöke Főszerkesztő: Piazza-Georgi Barbara Szerkesztőség: Bánlaki Szabolcs, Király Eszter, Kovács Bence, Legeza László, Majoros Árpád, Parák Eszter, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor E-mail: kommunikacio@maltai.hu Az MMLSZ címe: 1014 Budapest, Fortuna u. 10. Honlap: www.mmlsz.hu
E-mail: mmlsz@t-online.hu Fax: 1-375-5174 Az MMSZ címe: 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. Honlap: www.maltai.hu Fax: 1-391-4728 Készítetette: Paletta Press Nyomda Lapterv: Bánlaki Szabolcs

Erődemonstráció

Testépítők akciója sérült emberekért

Fogyatékossággal élő és mozgássérült fiatalok versenyeztek ép fiatalokkal és testépítő sportolókkal közösen A Sport Egyenlővé Tesz elnevezésű eseményen szeptember 21-én Keszthelyen.

Két és félszáz fiatal a sportcsarnokban

A közös sportnak és a mozgásnak kiemelt szerepe van a fogyatékossággal élő, mozgáskorlátozott és hátrányos helyzetű emberek integrációjában, erre hívják fel a figyelmet a Máltai Szeretetszolgálattal közösen szervezett akciósorozatukban a Scitec Nutrition Jószívű Testépítők Akcióban elnevezésű programjának nagykövetei. A keszthelyi sportnapot a táplálékkiegészítőket gyártó és forgalmazó cég 5 millió forinttal, termékekkel és szemléletformáló sajtókampánnyal támogatta. A rendezvény a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Főváros program keretében és támogatásával valósult meg.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat harminc éve rendez közösségi és sportesemányeket, melyeken a fogyatékos fiatalok ép önkéntesekkel vagy profi sportolókkal közösen vesznek részt. Ezeken az alkalmakon a sérült emberek is megtapasztalhatják, hogy a számukra gyakran lehetetlennek tűnő feladatokat is képesek megoldani, a segítők és sportolótársak pedig megtanulhatják, hogyan nyújthatnak megfelelő támogatást nekik. Miközben közös élményeket szereznek, több oldalról is bonthatják az előítéletek láthatatlan falait. A máltai szemlélet szerint a mozgáskorlátozott és fogyatékkal élő embereknek nem sajnálatra, hanem elfogadásra van szükségük, ezt vallja a BioTechUSA-cégcsoporthoz tartozó Scitec Nutrition és nagykövetei is.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat szeptember 21-én Keszthelyen megrendezett, A Sport Egyenlővé Tesz nevű sportnapján 250 fiatal versenyzett, fogyatékossággal élő és mozgássérült fiatalok, testépítő sportolókkal, általános és középiskolás diákokkal közösen.

A versenyzők számos sportágban próbálhatták ki magukat, köztük integrált sportelemeket tartalmazó sorversenyeken, VR sportokban és speciális érzékszervi feladatokban (jelnyelvi játékok, látássérültség-szimulációs feladatok, illat-totó, tapintáson alapuló kihívások). A fiatalokkal Kathi Béla, a Scitec Nutrition márkanagykövete, testépítő-erőemelő saját tapasztalatait osztotta meg. „Mindannyian, akik itt vagyunk, egyenlőek vagyunk. Nem a körülményeink határoznak meg minket, nem attól vagyunk értékesek, hogy milyen sporteredményt értünk el, az értéket az adja meg, hogy abból, amit kaptunk, ki tudjuk-e hozni a maximumot."

A Scitec Nutrition által indított Jószívű Testépítők Akcióban nevű társadalmi felelősségvállalási programjának nagykövetei - Bohos Kornél, Kathi Béla, Lukács Barbara, Rakonczás Péter és Szmereka László - arra hívják fel a figyelmet, hogy a közös sportnak és a mozgásnak kiemelt szerepe van a fogyatékossággal élő, mozgáskorlátozott és hátrányos helyzetű fiatalok, felnőttek és idősek integrációjában. A program célja ezen felül az is, hogy megmutassa, a testépítők olyan elkötelezett, felelős és szociálisan érzékeny sportemberek, akinek nemcsak a bicepsze, de a szíve is nagy, továbbá, hogy az edzőtermi edzést életvitelszerűen űzőkkel kapcsolatos sztereotípiákat bontsa, valamint a jótékony sportolói közreműködéssel aktív, cselekvő közösségi programot valósítson meg.

Bármilyen közösségi program ép és sérült emberek között eszköz lehet az érzékenyítés, szemléletváltozás folyamatában, hiszen a személyes tapasztalat segít abban, hogy megértsük a másik embert, átlépjünk előítéleteinken, meglássuk egymás értékeit, így elfogadjuk őt olyannak, amilyen.

Érzékenyítő állomás a sportnapon

A felzárkózás pedagógiája

A 2023-24-es tanévben három új intézménnyel bővült a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványa, amely nyolc óvodát, hét általános iskolát, egy fejlesztő iskolát és négy szakképző iskolát tart fenn. A nehéz helyzetű gyermekek felzárkózásának elősegítésére ebben a tanévben új, innovatív megoldások épülnek be a pedagógia munkába.

A 2023/24-es tanévet csaknem 3800-an kezdték el máltai oktatási intézményben. A karitatív szervezet iskolái és óvodái jellemzően nehéz helyzetben lévő kistelepüléseken működnek, a középiskolák pedig városokban, Budapesten, Gyöngyösön, Dombóváron és Devecserben találhatók. A gyerekek döntő többsége hátrányos helyzetű, több figyelmet és a hagyományos pedagógiai feladatokon túl komplex munkát igényel a felzárkóztatásuk.

„A Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyre több felzárkózó településen vállal óvoda- és iskolafenntartó szerepet, mert a leghátrányosabb helyzetű településeken komplex, gyermekközpontú programra és innovatív megoldásokra van szükség a gyerekek felzárkóztatásához – indokolta három új intézmény átvételét Thaisz Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítvány kuratóriumi elnöke.

A gyermekközpontú pedagógiai szemlélet egyik modellje az iskola és az óvoda közötti zökkenőmentes átmenet megteremtése, ami ott a legkönnyebb, ahol a Máltai Szeretetszolgálat működteti mindkét intézményt, idén szeptembertől Tarnabod, Gyulaj, Tiszabő és Tiszabura után már Nyírpilis is ezek közé a települések közé tartozik.

Az új tanévben projekt szemléletű oktatás kezdődik a gyöngyösi máltai szakképzőben: a 9. évfolyamon tanulók már nem tantárgyakat tanulnak, hanem projekt alapú képzésben vesznek részt, a tanév egy négyhetes előkészítő hónappal indult, amit hathetes ciklusokban szakmai projektek követnek, és ezekhez rendeződnek a közismereti tárgyak is.

A Szeretetszolgálat Óbudai Szakgimnázium és Szakközépiskolájában orientációs évfolyam indult szeptembertől, amely az alapkészségek fejlesztésére, a kulcs- és életpálya-építési kompetenciákra, és pályaorientációs tevékenységekre épül, kiemelt figyelmet fordítva a 21. századi munkavállalói kompetenciák – mint például az együttműködés, a csapatmunka, a kritikus gondolkodás és a problémamegoldás – erősítésére. A fejlesztés célja, hogy a diákok a képességeikhez illeszkedő szakma választásán túl a szakma megtanulásához szükséges alapokat is megszerezzék. Az intézménybe járó ukrán és venezuelai diákok számára induló orientációs képzés középpontjában a magyar nyelv oktatása és szakmák megismertetése áll, hogy mielőbb felzárkózzanak kortársaikhoz, és sikeresen kapcsolódhassanak be a magyar szakképzésbe.

Beszállsz a felvonóba az igazgatóval és kapsz 10 másodpercet

Hatvan millió forint támogatás gyűlt össze a Szuverén Máltai Lovagrend gyűjtésén a máltai iskolák digitális oktatásának támogatására. A rekordösszegű bevétellel zárult kampányt szervező Czirják házaspár a Nyolcágú kereszt c. rádióműsorban beszélt a részletekről.

– A Lovagrend évente rendezett jótékonysági bálja hagyományosan a mozgássérült fiatalok támogatására gyűjt, 2022-ben azonban a balatoni mozgássérült tábor elmaradt. Honnan jött az ötlet az iskolák támogatására?

Czirják László: Azt mondtam a Rend vezetésének, ha valami komolyan projektet szeretnénk összeállítani, ahhoz olyan célt kell találni, amit a potenciális támogatók sajátjukénak éreznek. Az első lépés, hogy a kérés illeszkedjen a cég társadalmi szerepvállalásához, hiszen van, aki a környezetvédelem mellett elkötelezett, más az egészségügyet támogatja. De ha multinacionális vállalatokat keresünk egy nagyobb összeg reményében, akkor még ez sem elég, mert a magyarországi igazgatónak „el kell adnia" a támogatást a cég központjában, ehhez úgy kell képviselnie az ügyet, mintha a saját ötlete lenne. Tehát nem elég a kérni, meg is kell győzni a másikat arról, hogy ennél jobb helyre nem is adhatná a támogatását.

– És ez a cél lett a digitális program?

Czirják László: Össze kellett rakni egy csomagot, ehhez elmentünk a Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványához, hogy közösen találjuk ki a gyűjtést. Az, hogy leszakadó területeken élő gyerekek oktatásához kérjünk forrást, jó célnak tűnt, de önmagában még nem elég.

Czirják Mariann: A digitális képességek alapjait is kellő időben kell elsajátítani, hogy ne csak kétkezi munkások lehessenek ezekből a gyerekekből.

Czirják László: És erre összeraktunk egy komplett programot, ami az adományozók számára kellően vonzóvá vált.

– Mitől lesz vonzó a támogatók számára?

Czirják László: Például attól, hogy komplex, de könnyen áttekinthető, megmutatjuk a várható hatásait és teljesen egyértelmű, hogy mire költjük a pénzt. A Szeretetszolgálat programba bevont öt általános iskolájában a 3.-8. évfolyamán 780 gyermek tanul, az általános cél az lett, hogy olyan ismereteket tanuljanak, amelyek megkönnyítik az elhelyezkedésüket. Ehhez játékos fejlesztő programokra, eszközökre, programozható robotokra van szükség, valamint olyan pedagógusokra, akik megtanítják ezek használatát, tehát nemcsak készüléket és előfizetést kell vásárolni, hanem a humán erőforrást is mellé kell tenni. Azt mondtuk négy gyermekre számolunk egy eszközt, a teljes projekt pedig három éven át tart, eddig fenntarjuk a pedagógusok részvételét is. Az első évben gyermekenként 40 ezer forint a költség, de a második és harmadik évben már csak 15 ezer. Ezek a kulcsfontosságú információk, ami alapján egy cégvezető eldönti, érdekli-e az ügy, vagy nem. Ha érdekli, akkor persze sokkal több részlettel tudunk szolgálni. De a lényeget nagyon röviden kell tudni elmondani, mert az üzleti világban senkinek nincs ideje. Beszállsz a felvonóba az igazgatóval és van 10 másodperced elmondani, amit akarsz. Ezt kell jól kihasználni.

– De ezt gondolom, nem adományszervezőként tanultad, hanem banki vezetőként. Ismerkedjünk már meg veletek egy kicsit részletesebben is. Mariann, te ott voltál 1989-ben a Máltai Szeretetszolgálat önkénteseként a keletnémet menekültek befogadásánál.

Czirják Mariann: Egyetemre jártam, és Kozma Imre atya hittanos tanítványa voltam. Amikor megalakult a Szeretetszolgálat, az elsők között léptem be, az igazolványom sorszáma 54-es. Augusztus 14-én Kozma Imre atya a mise után bejelentette a keletnémet menekültek befogadását, és kérte, hogy aki tud, maradjon segíteni.

– Meddig maradtál?

Czirják Mariann: A berlini fal leomlásáig szinte minden nap ott voltam, elég keveset jártam közben az egyetemre. Ételt osztottam, tolmácsoltam, beteget kísértem, szinte mindent csináltam.

– Honnan volt a német tudásod?

Czirják Mariann: Rokonaink éltek Ausztriában, Németországban, de válogatott síelő voltam, sokat jártam külföldre, később német idegenvezetést is tanultam.

– Részt vettél a romániai forradalom alatt is a segítségnyújtásban?

Czirják Mariann: Igen, voltam Temesváron, Erdélyben és Bukarestben is, itthon pedig Zugligetben gyűjtöttem az adományokat. Nagyon meghatározó élményem volt, amikor Csepelről jött egy néni és egy kiló lisztet meg egy kiló cukrot hozott, hogy vigyük el a szükséget szenvedőknek Romániába.

– László, bankárként szoktál bemutatkozni, de ha valaki rákeres a pályafutásodra, azt találja, hogy sikeres befektetések kapcsolódnak a nevedhez, korábban egy londoni befektetési bank igazgatója, előtte New Yorkban a Japán Ipari Bank leányvállalatának igazgatója voltál, Magyarországon egy időben tagja voltál a MOL igazgató tanácsának, a nonprofit szektorban pedig számos ismert szervezetben viselsz tisztséget.

Czirják László: Most már inkább kockázati befektetésekkel foglalkozom. A szüleim 56-ban kimentek, New Yorkban születtem. 1992-ben egy évre jöttem Magyarországra egy bank magyar irodáját vezetni, azután itt maradtam. 1994-ben megismerkedtünk Mariannal, kiderült, hogy sok szál köt össze minket, de kifejezetten lenyűgözött, hogy máltai segítőként neki személyesen is szerepe volt a berlini fal lebontásában. 1996-ban összeházasodtunk.

– Hogyan találkoztatok?

Czirják László: Egy bulin.

Czirják Mariann: Közös ismerősünk mutatott be minket egymásnak.

– Hogyan lettetek mindketten a Máltai Lovagrend tagjai?

Czirják Mariann: Többször is hívtak, de elhárítottam. Nem egy helyen segítettem önkénteseként, azután a három gyermek mellett nem volt időm, később visszamentem dolgozni, mindig volt valami, ami miatt azt mondtam, majd egyszer belépek, majd, ha öreg leszek. Végül Szabadhegy Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke Lacit kérte fel, hogy lépjen be a Rendbe, és akkor én is igent mondtam. 2018-ban avattak fel, mi voltunk az első házaspár Magyarországon.

– László, mi volt az első ügy, amiben segítőként közreműködtél?

Czirják László: Még Amerikában történt, középiskolás koromban. A gimnázium mellett volt egy idősotthon, hetente kétszer bejártam oda segíteni. Volt ott egy tolókocsiban ülő néni, aki mintha már teljesen elvesztette volna a kapcsolatát a külvilággal, de azért őt is odatoltam a többiek közé, akik társasjátékot játszottak, és amikor rákerült a sor, fogtam a kezét, és együtt öntöttük ki a dobókockákat a pohárból. Egyszer ez a néni elkezdett hozzám beszélni. Ami azt illeti, elsőre nem értettem, kicsit meg is ijedtem, de azután jöttek a nővérek, hogy a néni évek óta nem szólalt meg, és ez fantasztikus változás, amit nekem köszönhet. Ekkor szembesültem vele, hogy milyen hatással lehetek mások életére.

– Visszatérve a máltai iskoláknak szervezett gyűjtésre, jól gondolom, hogy a kampányt úgy raktátok össze, mint egy befektetési tervet?

Czirják László: Én nem egy adománykérésként gondoltam rá, számomra ez egy projekt volt, aminek hónapokon át tartott az előkészítése. Először harminc millió forintot céloztunk meg, de amikor elkezdtük a tényleges gyűjtést, és láttuk a reakciókat, kibővítettük a projektet, és hatvan milliót határoztunk meg. Amikor elértük ezt az összeget, leállítottuk a gyűjtést. Az iskolák megkapták az eszközöket, a résztvevő tanárok felkészültek a feladatokra, a munka megkezdődött és tart 2025 június végéig.

(Az írás a Mária Rádió Nyolcágú kereszt című műsorában, 2023. július 6-án elhangzott beszélgetés rövidített, szerkesztett változata, a műsorvezető Romhányi Tamás)

Fotó: Kovács Bence

A szuperhős kipöcköli a sorból az ingyenkonyhán tolakodókat

Szeptembertől folytatódik a tanítás megújulását célzó digitális projekt a máltai általános iskolákban. Az aktív tanulást és a XXI. századi kompetenciákat középpontba állító digitális pedagógiai szemléletváltást célzó projekt a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége által gyűjtött adományokból, összesen 60 millió forintból indult, hogy a 3.-8. évfolyamokon tanuló mintegy 780 diák számára támogató tanulási környezetet alakítson ki.

Tiszaburán alkotópedagógiai műhelyt rendeztek be az adományból, a gyerekek többek között háromdimenziós nyomtatókkal és lézervágókkal kezdtek ismerkedni. Szarka Eszter, az Iskola Alapítvány digitális projektjének felelőse arról számolt be, hogy olyan szervezeteket kerestek meg, amelyek kiemelkedően izgalmas, készségfejlesztő eszközökkel dolgozik.

- Az egyik ilyen szervezet a Makers Red Box, amely több iskolában szerelt fel digitális alkotóműhelyt, és egy borzasztó érdekes pedagógiai programot talált ki, mely még felnőtteknek is hihetetlenül inspiratív. A tanárok ismerkedő foglalkozásokon vettek részt Budapesten, és egyértelműen arra szavaztak, hogy ennek a műhelynek Tiszaburán van a helye. Ebben a technikateremben nem csak eszközök vannak, tehát nemcsak 3d nyomtató és lézervágó, hanem egyfajta kreativitás és tudás is, ami arra készteti a gyerekeket, hogy fedezzék fel ezt a világot. Kívülről csak annyit látunk, hogy a gyerekek ülnek egy gép előtt. De közben, egy nagyon izgalmas alkotótevékenység zajlik, például blogot írnak, és fiktív figurákat teremtenek, például egy olyan szuperhőst, aki egy egyszerű faluban él, de amikor sorban áll az ingyenkonyhán, egyetlen ujjával képes elpöckölni azt, aki udvariatlanul beszél a többiekkel. A gyerekek a pedagógiai programnak köszönhetően használják a kreatív alkotó energiáikat, ezáltal fejlődik az íráskészségük, mivel ezeket a figurákat meg is kell tervezni egy egyébként elég bonyolult képszerkesztő program használatával. Megtanulnak használni egy profi képszerkesztő programot, és mindezt fizikailag fogható módon is előállítják, és a végén ezek a szuperhősök megküzdenek a közös gonosz ellen.

(Részlet a Nyolcágú kereszt c. rádióműsor 2023. 08. 17-i műsorából, a riporter Pálmai Erika.)

interjú

A koncertre kilopták a nagymamát a kórházból

Szandi (amikor nem előadóművészként szerepel: Pintácsi Alexandra) a rá irányuló reflektorfényt gyakran irányítja sérült gyermekekre, csípőműtétből lábadozó rocknagymamákra, vagy épp a Miklós utcai máltai hajléktalanszálló lakóira. Az énekesnőt jótékonyságról, a zene gyógyító erejéről és életének „máltai állomásairól" is kérdeztük.

Király Eszter interjúja.

„Ha mindenki önmagával lenne elfoglalva, akár egyedül is élhetne a világon"

– A jótékonyságot a hírnévvel együttjáró felelősségnek, kötelességnek és lehetőségnek is nevezte már. Leginkább melyik?

– Mindegyik. Kötelesség, mert egyszer élünk ezen a földön, ráadásul mindannyian viszonylag rövid ideig, ennyi adatik arra, hogy jók legyünk és szeressük egymást. Kötelesség, mert ez az egy lehetőségünk van… És mindenkinek felelőssége is, hogy segítse és támogassa az embertársait, ne pedig az ellenkezőjét tegye, mert együtt élünk a Földön.

– Életének régóta része a jószolgálati tevékenység, társadalmi kampányokban vesz részt, jótékonysági koncerten lép fel, vagy maga visz adományt. Adódó alkalmakat ragad meg, vagy kifejezetten keresi a lehetőségeket, hol s hogyan tehet jót?

– Legtöbbször a lehetőség, amit keresek, éppen adódik. Nekem különösen fontos a fogyatékossággal élők támogatása, és amióta édesanya vagyok, a gyerekek szükséghelyzetei is sokkal inkább megérintenek. Három gyermekünk van, és nagyon jó érzés látni, hogy sikerült nekik továbbadni a segítőkész lelkületet. A legkisebb fiam, Csaba, aki néhány évig az Experidance társulatában táncolt, csak jóval az eset után tudta meg, hogy a tavaszi Jókai téri házomlásban megsérült balerina az ő volt Experidance-es tanárnője. Ekkor a diákmunkával keresett pénzének egy igen tekintélyes részét rögtön átutalta a táncművészt segítő alapítványnak, sőt, felszólított minket, családtagokat, hogy adományozzunk a hölgy gyógyulására. Megöleltem, és mondtam is neki, hogy nagyon büszke vagyok rá.

– A Máltai Szeretetszolgálat is büszke rá, mint egykori „Máltai Játszóteres" ifjúra, különösen!

– Nagyon szerettük a környékünkön lévő Máltai Játszóteret, mindhárom gyermekünkkel oda jártunk. Nem is használtuk a játszótér szót, nekünk az csak „a Máltai" volt.

– Mi volt az önök szerepe abban, hogy az együttérző hozzáállás lett magától értetődő a fiuk számára?

– Én úgy látom, hogy sok párkapcsolat és gyerek-szülő kapcsolat is ott siklik ki, hogy a felek nem törekednek megérteni egymást, mindenki éli a saját életét, vívja a saját küzdelmeit, és közben elfelejt a vele élőkkel kommunikálni. Pedig folyamatosan beszélnünk kellene egymással. A gyereknevelésben az egyik legfontosabb dolog a példamutatás, a másik pedig a kommunikáció. Mondhatunk akármit, mutathatunk kifelé bármit, a gyerekek viselkedése mindig elárulja, hogy miben nőttek fel, mit láttak maguk előtt példaként.

– Idén júliusban sokadjára vitt adománycsomagot a Máltai Szeretetszolgálat Miklós utcai hajléktalanellátó központjába, de ezúttal posztolt is róla, mint mondta, azért, mert a kommunikáció is a segítség részévé vált.

– A segítség azokról szól, akik felé segítő szándékkal indulok el. Ezért is kérdeztem meg a Miklós utcában, mit kommunikáljak kifelé, mi a legfontosabb üzenet, és azt kérték: a telefonszámukat osszam meg, hozzátéve, hogy ha valaki adományt szeretne vinni nekik, telefonáljon előtte, és nyugodtan kérdezzen rá, mire van szükség. Ha az ember dolgokat, tárgyi adományt adna, azt ne keverje össze a lomtalanítással: ha meg szeretne ajándékozni valakit, ajándékozza meg olyasmivel, aminek a másik fél örül.

– Máskor is ajándékozott már a Máltai Szeretetszolgálat közvetítésével: például 1996-ban a Petőfi Csarnokban 7000 rászoruló gyermeknek énekelt a máltai szervezésű karácsonyi koncerten. Máltai koncert, Máltai Játszótér, máltai hajléktalanszálló...

– Igen, mindig összeakadunk!

– Ön szerint miért?

– Nem hiszem, hogy véletlenül. Az életemnek nagyon sok területén érzem azt, hogy a Jóisten segíti, kíséri és vezeti is az utamat, utunkat. A Miklós utcai szállóval való kapcsolat is azért indult el, mert arra vitt az utam – arrafelé van a szabónőm, akinél a ruháimat igazíttatom. A Jóisten pedig oda irányított engem: tessék odamenni, ott kell segíteni.

– Lehet a jótékonyságban is rutint szerezni, mint mondjuk a színpadon?

– Inkább tapasztalatokat igyekszem szerezni, s azokat úgy továbbadni, ahogy azoknak jó, akiknek segítek. Egyébként szerintem a színpadhoz, az embertársainkhoz és az életünkhöz is ugyanúgy kell hozzáállni: alázattal, szeretettel és megbecsüléssel. Bárhol lépek fel, a legkisebb falutól a legnagyobb városig a szívemet-lelkemet igyekszem adni, nem „haknizom". Mindig kérdezek arról a településről, ahol a koncert lesz, szeretem tudni, hol járok, mik a nevezetességek, a szokások, kik azok, akik ott élnek. És a koncert utáni találkozások – dedikálások, közönségtalálkozók – legalább annyira fontosak, mint maga a fellépés. Van döbbenetes élményem arról, hogy egy előadó egy jótékonysági fellépés után nem akart pár méternél közelebb kerülni a sérült emberekhez, nekem meg éppen az volt a legnagyobb csoda, amikor a koncert végén megölelhettem őket. Feltöltődést jelentett az a bő fél óra, amit dedikálással, fotózkodással, beszélgetéssel, nevetéssel töltöttünk együtt. Rengeteget adott, hogy ők mennyire tudnak örülni.

– Fel tud idézni olyan alkalmat, amikor ön volt a megsegített fél?

– Nekem mindig az ad a legtöbbet, amikor előadóművészként érzem a szeretetet és a megbecsülést. Nagyon nagy becsben tartom azokat a rajongóimat, akik rendszeresen járnak a fellépéseimre, megbecsülöm a szeretetüket, mert a bulvárosodó világban ez egyre ritkább. Van például egy család, évek óta ott vannak a koncerteken, és a most már a tizennégy éves nagyobb, meg a tízéves kisebb gyerek is akkora szeretettel ölelt meg legutóbb… ez egészen különleges, mert picik voltak, amikor először jöttek. Van, aki száz meg száz kilométereket utazik, hogy egy-egy fellépésemen ott legyen. Van egy idős hölgy, Gabi néni, lassan már nyolcvan éves „rocknagymama", aki mindig az első kordonnál áll, és akit rendszerint a lánya hoz Szandi-koncertre. Legutóbb például a kórházból „lopta ki" az egyébként csípőműtétből lábadozó, bent fekvő anyukáját, hogy odaérjen vele a fellépésemre. És Gabi néni, aki minden egyes alkalommal szerényen, türelmesen kivárja a sorát a dedikálásnál, most először kérte, hadd jöjjön előre egy közös fényképre, mert vissza kell érnie a kórházba. Ahol aztán meglepődve mondogatták neki néhány nappal később, hogy milyen szokatlanul gyorsan javul az állapota.

– Sok híresség adja az arcát, tehetségét jótékonysági kezdeményezésekhez, de erős trend az önszeretet fontosságának hirdetése is. Természetesen a legtöbben az egészséges önszeretetre hívják fel a figyelmet, de épp a bulvárosodó közeg miatt könnyen eltorzulhat ez az üzenet.

– A „szeresd önmagad" közkedvelt szlogen – a reklámokban is halljuk, hogy „te megérdemled", „neked ez jár" –, de rengetegen félreértelmezik, ugyanis nem szeretik, hanem imádják önmagukat. Ha mindenki önmagával lenne elfoglalva, akár mindenki egyedül is élhetne a világon, nem? Mi szükség van másra? Pedig attól szép az élet, hogy van kit szeretnünk. Ha nekem felteszik azt a kérdést, hogy szeretem-e önmagam, akkor én arra azt tudom válaszolni, hogy a családomat, a gyerekeimet, a férjemet, az anyukámat szeretem, önmagammal meg szeretnék tisztában lenni azért, hogy tisztán és jól tudjak tovább szeretni, tisztán én jól menjen tovább az életünk. Ha az ember tévedésben van önmagát illetően, akkor nem érti, miért nem azt kapja vissza másoktól, amit ő magával kapcsolatban érez.

– Emlékszik olyan pillanatra, amikor a zenéje hozott komoly változást valakinek az életébe?

– Egyszer egy koncertem után odajött hozzám egy fekete ruhás hölgy, és elmesélte, hogy öt éve gyászolja a férjét, egészen mostanáig nem tudta elengedni a fájdalmát, azóta is fekete ruhát visel. Azt mondta, már egy ideje mindenki noszogatja, hogy hordjon hétköznapi színeket, ne ragadjon bele a gyászba, mert ez így nem élet. Kívülállóként persze ezt túl könnyű mondani. Miután ezt az egészet megosztotta velem, hozzátette, hogy ott, az én koncertemen, a dalokat hallgatva döntötte el, hogy másnaptól újra színesbe öltözik, hogy vesz egy nagy levegőt, és újrakezdi az életét. Ehhez a döntéshez az én koncertem volt a löket. Csodálatos érzés volt – még most is az, ahogy mesélem.

Az énekesnő gyakran visz adományt a Miklós utcai máltai intézménybe

Jólesik segíteni

Kyiv – áll a fiatal ukrán lány kapucnis pulóverén. Kijev Sofiia Skiteikinának otthona, de nem szülőföldje. 1999-ben az apa munkája miatt Baranyába tett rövid kitérőt a családja, így Sofiia az év őszén Pécsett született, majd néhány hónappal később a család visszatért Ukrajnába. Huszonhárom évvel később kitört a háború, és a már felnőtt lány arra gondolt: Kijeven kívül még egy hely van a Földön, ahová hazatérhet. Sofiia Pécsnek vette az irányt, ahol a Máltai Szeretetszolgálattal kölcsönösen segítik egymást. Király Eszter riportja.

Kijevben nőttem fel. 2015-ben, amikor megkaptam az első útlevelemet, Pécsre jöttem kíváncsiságból, de az nem sült el valami jól. Tanulni szerettem volna, ám míg az ukrán rendszerben utolsóéves középiskolás voltam, itt csak kilencedik osztályba iratkozhattam volna be, amit nem akartam, ezért pár hét után hazamentem. Azért egy-két fontos magyar szó már akkor megragadt, ilyen a palacsinta, a kenyér, a jó napot kívánok.

Otthon étterem- és szállodabusinesst tanultam az egyetemen. A diploma után kis ideig egy moziban, majd egy illatszergyártó cégnél dolgoztam. Tizenkilenc évesen vállalkozni kezdtem, nyitottam egy Fenster Coffee (ablak) nevű kávézót, ami a koronavírus miatt bedőlt. Béreltem egy másik helyiséget, annak is „ablak", Vikno Coffee lett a neve, de az ukrajnai pénzügyi válság miatt ezt is fel kellett adnom. Majd harmadszor is belevágtam, ez lett a Feel me café. Három hónappal azután, hogy megnyitottunk, kitört a háború. Reméltem, hogy nem kell végleg bezárnom, de én most Pécsen vagyok, és ezernégyszáz kilométerről nem lehet vezetni egy vendéglátóhelyet. A nagybátyámék kipakolták az üzletet, a kávégépek apukámnál vannak a garázsban. Felvetettem, hogy ott kellene nyitni a következő kávézót, azt mondta, nem, köszöni szépen, nem kell újabb katasztrófa...

*Van egy sárga MiniCooperem, olyan nekem, mint az igazi otthon: egyszerre érzem, hogy úton vagyok, hogy biztonságban vagyok, és bármikor mehetek, ha kell. Otthon minis találkozókra jártam, a társaságban sokat beszélgettünk arról, vajon lesz-e háború. Én elképzelhetetlennek tartottam. Február 23-án is összejöttünk a minisekkel. Az egyik barátunknak február 24-én van a születésnapja, azt terveztük, előző este találkozunk, éjfélkor felköszöntjük, aztán kocsikázunk egyet az üres utakon. Így is tettünk. A buli után kettőkor indultam haza. Másnap munkanap volt, így csak pár órát aludtam. Hajnalban petárdaszerű hangokra ébredtem. Levittem sétálni a kutyát, és láttam, hogy rengeteg ember szaladgál vizesballonokkal. Egyiküket megkérdeztem: mi történt? Azt felelte, semmi, csak vízért megy. Furcsa volt. A telefonomon olvastam, hogy háború van. Megdöbbentem, hihetetlen volt az egész. Felhívtam a szüleimet, visszamentem a volt férjemhez a lakásba, tudtam, hogy azonnal indulni kell.

A kávézóban dolgozóknak átutaltam a fizetésüket – ilyenkor mindenkinek szüksége van a pénzre. Volt egy nyulam, ő ketrecestől nem fért volna az autóba, így átvittem a városban maradó rokonokhoz. Michát, a kis yorkie-mat semmiért sem hagytam volna otthon. A volt férjem húga és az anyai nagymamám is velünk jött. Anyukám és az öcsém, Daniil már régebb óta Munkácson éltek. Édesapám Kijevben maradt, nem akarta elhagyni az otthonát.

Beültünk a Mini Cooperbe, minél előbb távol akartam kerülni Kijevtől. Úgy gondoltam, hogy a közvetlenül nyugatra vezető nagy utak már biztosan bedugultak, így mi a belorusz határ felé indultunk. Jó tipp volt, mert mikor a kolléganőmék még Kijev vonzáskörzetében araszoltak, mi már 250 kilométert tettünk meg. Egyre több tank, katonai konvoj jött szembe. Egyre rosszabb híreket olvastunk. Nyolcszázötven kilométert, több mint húsz órát vezettem egyhuzamban. Szerencse, hogy az esti minis találkozóra teletankoltam az autót. Korosztenynél fordultunk délnek, Ternopilen, Sztrijen át végül Munkácsra érkeztünk meg, ott aludtunk anyukámnál. Aztán a volt férjemmel és a húgával szétváltunk, mi Beregszászba mentünk, s onnan a nagymamámmal, anyukámmal, az öcsémmel és a kutyámmal jöttem át a magyar határon március 3-án. Meg sem álltunk Pécsig.

Öt napig Orfűn, majd néhány hónapig Szemelyen, befogadó családok házában éltünk, de anyukámék a kutyámmal szeptemberben visszatértek Kárpátaljára.

Mindenképp tanulni akartam, minél gyorsabban elsajátítani a magyar nyelvet, hogy jobb életem lehessen, hogy egyáltalán élet legyen az itteni. Azokon az ukrán társaimon, akik gyárakban helyezkedtek el, azt látom, hogy semmi idejük nincs élni. Volt anyagi tartalékom, nem kellett kérnem a szüleimtől. Úgy veszem észre, itt ez kicsit másként van, nálunk Ukrajnában húszévesen már lehet kft-t csinálni, kávézót nyitni, külön élni a szülőktől. Magyarországon a huszonhárom éves még gyereknek számít.

Az első három hónapban magamtól tanultam magyarul, májusban Pécsre költöztem albérletbe. Júniusra már tudtam annyit, hogy fölvettek pultosnak a Mischler Cukrászdába. Fél évig dolgoztam itt, a vendégekkel való kommunikáció sokat jelentett a nyelvtanulásban. Decemberben felmondtam, mert pihenésre volt szükségem, és mert már sokkal jobban érdekelt a tolmácsolás, az emberek segítése.

Szeptemberben beiratkoztam a pécsi egyetemen egy külföldieknek indított kezdő magyar nyelvtanfolyamra. Akkorra az alapszintű kurzust már könnyűnek éreztem, viszont közben elleshettem a tanítás módszereit. Ahogy egyre jobban beszéltem, egyre többet is segítettem más itt lévő ukránoknak, fordítottam nekik, orvoshoz, hivatalba, boltba kísértem őket. A telefonszámom közkézen forog, éjjel-nappal kereshetnek. A Máltai Szeretetszolgálattól az integrációs programban nem csak anyagi segítséget kapok, hanem lehetőségeket, és nekem szükségem van arra is, hogy én adjak. A máltai központban is szívesen tolmácsolok. Koska Évával, a program vezetőjével beszéltünk róla, hogy a nagykamaszoknak programokat kellene szervezni, hogy legyenek közösségben, ne forduljanak magukba. Elindítottam a filmklubot, amit kéthetente péntekenként tartunk, és a keddi főzést, ahol hagyományos ukrán ételeket készítünk.

Egy ideje magyar nyelvórákat tartok a szintén a máltai programban részt vevő ukrán társaimnak. Én az egyetemi nyelvkurzus második szintjén járok, nekik az első szintet tanítom. Három csoportban, korosztályonként foglalkozom velük. A déli órára a legidősebbek érkeznek, ötven-hatvanéves asszonyok. Egyikük sem tud idegen nyelvet, emiatt sok akadályba ütköznek, és az olvasás is nehezen megy nekik, de amit nálam megtanulnak, az legalább már több a semminél, egy bevásárláshoz például jól jön. Az alapokat vesszük át, egyszerű kifejezéseket, mint a napok, hónapok, számok, köszönések, kérdések; gyakoroljuk a bemutatkozást és más rövid párbeszédeket. Jólesik tanítani, jólesik segíteni. Előbb-utóbb megint állást kell keresnem, mert a pénz csak kell, de remélem, idővel valamilyen fordítással kapcsolatos munkám lehet.

Az első hetekben követtem a háborúról szóló tudósításokat, posztokat, de annyira kikészültem tőlük, hogy nem ettem, nem aludtam rendesen. Arra gondoltam, ha én itt pánikolok, attól otthon nem halnak meg kevesebben. Ott kell megpróbálnom tenni valamit, ahol éppen vagyok. Én pedig most itt vagyok, itt, Pécsen tudok segíteni bárkinek is. Nem csak a Máltában önkénteskedem: szerdánként a pécsi Szent Egyed közösséggel a hajléktalanokhoz járok, a Vöröskeresztnél szintén fordításban, néha pakolásban segítek. Október közepén Kijevet ismét rakétacsapások érték, ekkor sok olyan ukrán is elmenekült, aki addig nem akart, köztük Dása, egy tizenhét éves lány is. Ő azelőtt nálam dolgozott az otthoni kávézóban. Mondtam neki, ha idejön, segítek mindenben. Jött is. Én lettem a hivatalos gyámja, itt lakik velem Pécsen az albérletben, igaz, a vizsgái miatt hazautazott Ukrajnába.

Sokan vagyunk kényszerből más országban, de végső soron mindenki haza akar menni, saját szabályok között, saját nyelven élni. Egy itteni barátnőm mondott erre egy jó magyar idézetet, „itt születtem, itt is meghalok", valahogy így hangzott. Mi, ukránok sem gondoljuk másként.

Hogy mit csinálok a szabadidőmben? Ha nem hívnak valahova, akkor általában tanulok, olvasok, készülök az óráimra. És persze találkozóra megyek. Pécsen is van MiniCooper klub.

Ezer köbméter törmelék a ház előtt

Írta: Roman Vucajnk, a Szlovéniai Máltai Szeretetszolgálat vezetője

Vihar utáni villámárvizek okoztak katasztrófát augusztus elején Észak-Szlovéniában, az áradások emberéleteket követeltek, településeket öntöttek el, hatalmas pusztítást okoztak. Három nap alatt 300 és 400 mm eső esett, a folyók, csatornák, vízelvezető rendszerek vize nagy területeket borított el, földcsuszamlásokat okozva, több száz épületet megrongálva. Kamnik községben például több mint 600 autó vált totálkárossá, a víz pedig két méter magasan öntötte el a lakóházakat, üzleteket, és a termelő üzemeket. A katasztrófát súlyosbította, hogy az ár sziklákat, kidőlt fákat és törmeléket sodort magával, a patakok, folyók medre több helyen eltorlaszolódott, és a víz új medret vájt magának. Számos földcsuszamlás fokozta a pusztítást: a törmelék nagy területeket tarolt le, a hordalékkal érkező föld és a sár több száz kilométernyi utat tett járhatatlanná.

A szlovén Máltai Szeretetszolgálat (Malteška pomoč Slovenija) azonnal reagált a hatóságok felhívására, számos helyen önkéntes csapatokat mozgósított a segítségnyújtásra. Franci Bukovnik, aki a terepen dolgozó csapatok munkáját koordinálta, arról számolt be, hogy a mentést tovább bonyolította „a víz által megmozgatott hatalmas mennyiségű anyag, sziklák, ágak, rönkök és kavicsok, melyekhez nehéz gépekre volt szükség, hiszen egyetlen ház előtt több ezer köbméternyi törmelék is lehetett, ami hamar kiszárad és megkeményedik, utána pedig még nehezebb az eltávolítása”.

A Szuverén Máltai Lovagrend Luče és Solčava térségében működik, kapcsolatot tartva a polgári védelemmel. A Malteška pomoč Slovenija az elsők között lépett közbe ezen a területen, áramfejlesztőket és berendezéseket vitt a törmelék eltávolításához, valamint az alapvető kellékeket és élelmiszereket szállított a településekre.

A Rend a szomszédos országokban is mozgósította szervezeteit. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat elsőként jelentkezett a Szlovéniai Máltai Rendnél, felajánlva segítségét. Az értékes testvéri támogatás részeként falszárító gépeket és generátorokat bocsátottak rendelkezésre. Hasonló segítséget nyújtottak már 2014-ben is az akkor áradások által elöntött völgyekben. A mostani szállítmányt a magyarországi szeretetszolgálat vészhelyzetkezelési egységének háromfős csapata kísérte. A gépeket önkormányzatok kölcsönözték, lapzártánkkor minden páramentesítő eszköz és generátor használatban van, az eszközöket házról házra viszik, a prioritásokat pedig az önkormányzati polgári védelem vagy a tűzoltó szervezet határozza meg.

A szlovén máltai család szívből hálás magyar testvéreik minden segítségéért, együttérzéséért és barátságáért.

A németországi Máltai Rend, a Malteser Hilfsdienst közreműködésével, egy koordinált német állami segélyakció keretében 60 ipari méretű párátlanítót és generátort bocsátott rendelkezésre. A szlovén máltai segélyszolgálat a Kranj-i központjában vette át ezeket, majd rögtön az érintett területekre szállította.

A Szlovák Máltai Lovagrend felajánlotta önkénteseit, segíteni a romok eltakarításában.

A Máltai Lovagrend sok közössége Európa-szerte kifejezte együttérzését és támogatását.

A Magyarországról érkezett falszárító berendezések

Legeza László

Természettudománnyal Istenhez

A történelem során az ember mindig is úgy gondolta, hogy kell lennie egy értelmes lénynek, aki a világmindenséget kigondolta, megalkotta. A természet titkainak, törvényeinek, ok-okozati összefüggéseinek egyre jobb megismerése már a történelem kezdetén arra ösztökélte az embereket, hogy isteni tulajdonságokkal ruházzák fel az élethez elengedhetetlenül szükséges kritériumokat (pl. Nap), egyes állatokat (pl. bika), vagy akár létrehozzák az emberekhez hasonló – sokszor egymással is civakodó – istenek társadalmát. Ettől merőben eltért a zsidó nép istenhite, hitük a nekik önmagát kinyilatkoztató Istenben, aki az ember iránt érzett szeretetből teremtett mindent. Mi több, megtestesült, közénk jött fia, Jézus Krisztus által.

A francia forradalom, az ún. felvilágosodás idejétől a természettudományok korábban sohasem tapasztalt fejlődésnek indultak. Ezt sokan úgy értelmezték, hogy csak idő kérdése, és mindent megtudunk az anyagi világunkról. A materializmus ki is mondta: nincs szükség Istenre, ideológiájukat pedig a kommunizmus kötelezővé tette. Csakhogy a XX. század nagy tudósai egyre inkább rájöttek, hogy a természet törvényei mögött értelemnek kell állnia. A XXI. század elején ezt a felfedezések is megerősítették, így például a világ végességét bizonyító űrtávcsövek felvételei, illetve az életet szabályozó DNS feltérképezése. Főként az utóbbi összetettségéről bizonyosodott be, hogy csak értelem hozhatta létre, a DNS kódrendszere evolúcióval nem keletkezhetett.

Isten létét a modern természettudomány sohasem fogja bebizonyítani, de az Istenhez vezető egyik leggyorsabb út a természettudományokon át vezet. Ez érthető, hiszen az embereket is a műveikről, alkotásaikról lehet legjobban megismerni.

Megjelent az Ecclesia Szövetkezet kiadásában, 2022-ben.

Legeza László (szerk.)

Művészettel Istenhez

„A művészet a Teremtő Isten nagy ajándéka az ember számára, amely lehetővé teszi, hogy az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember felemelkedhessen Istenhez. A művészet egyfajta adottság a lelki érzékenységgel párosulva, amellyel az ember behatolhat az isteni miliőbe, a Lélek rezdüléseibe. A művészet révén az ember közelebb juthat Istenhez, a világmindenség Urához és Teremtőjéhez, valamint önmaga legigazibb, belső, Istentől kapott világához.” – írja Prokopp Mária művészettörténész professzor a kötet előszavában.

Az istenhithez vezető számtalan lehetséges út ismertetése közül egy éve jelent meg a Természettudománnyal Istenhez című könyv az Ecclesia Kiadó gondozásában, melynek sikere arra ösztönözte az alkotókat, hogy folytassák munkájukat. Felkértek 22 kortárs művészt a legkülönbözőbb művészeti területekről, hogy röviden ismertessék, művészetük milyen módon vitte őket közelebb Istenhez, erősítette meg őket az istenhitben. Személyes hitvallásuk különböző, mint ahogy a művészetük tárgya, módja is eltérő egymástól, így a tanulmányok stílusa, nyelvezete, tartalma is vegyes, ugyanakkor mind egy irányba mutat: a művészet Isten ajándéka, a művész Isten egyfajta munkatársa.

A Művészettel Istenhez című könyv elsősorban a fiatalokhoz szól. Rövid, olvasmányos tanulmányokat tartalmaz, melyeket gazdag illusztráció kísér: 238 színes kép a 176 oldalon. A kötet a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége és az Ars Sacra Alapítvány ajánlásával kezdődik.

Isten létét a művészet sem tudja bebizonyítani, de az Istenhez vezető egyik legjellemzőbb út a művészeteken át vezet.

Megjelent az Ecclesia Szövetkezet kiadásában, 2023-ban.

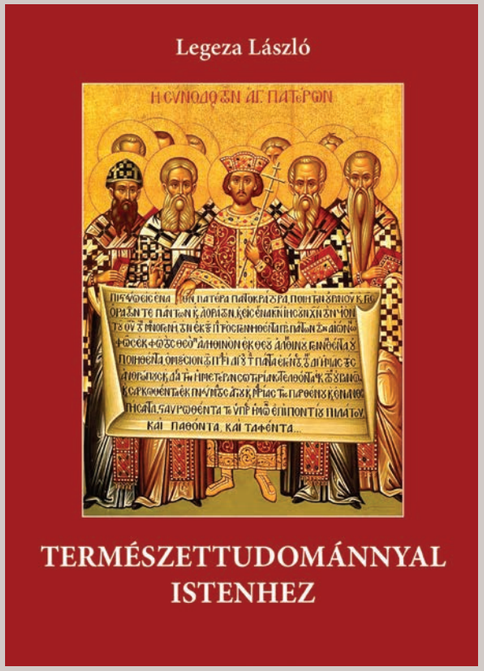

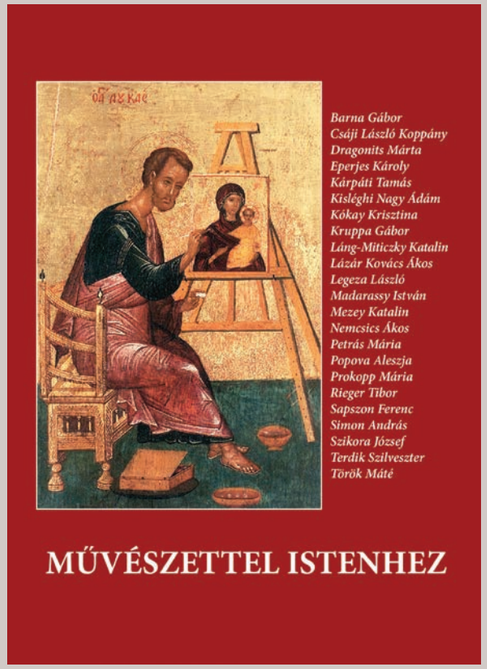

szolgálat

Jobban számolnak, könnyebben olvasnak

A Máltai Szimfónia program hatása a gyermekekre

A Máltai Szimfónia program kimutathatóan hozzájárul a gyermekek iskolai teljesítményének javulásához, most már kutatási eredmények is alátámasztják, hogy a közösségi sikerélményeken alapuló zenei oktatás a gyermekek több képességét is mérhetően fejleszti.

Sikerélményen alapuló hangszeres oktatás

Az ELTE pszichológiai tanszékének munkatársai 60 tarnazsadányi és kömlői iskolás gyermek bevonásával készítettek felmérést, hogy megállapítsák, milyen hatással van a zenei program a gyermekek képességeire és személyiségfejlődésére. A pilot kutatás keretében a Máltai Szimfónia programban résztvevő, 8-13 éves korosztályból kikerült gyermekek vettek részt, akik 4-36 hónapja tanulnak hangszeres zenét. A kutatók – Alexander Logemann, Logemann Zsófia és Vekety Boglárka – azt vizsgálták, hogy a programban való részvétel ideje milyen mértékben „jelzi előre" a gyerekek kognitív képességeit, tanulói énhatékonyságukat, és személyiségfejlődésüket.

Az adatfelvétel során a gyerekek számítógépes kognitív képességeket vizsgáló tesztet (Kognitív Profil Teszt) végeztek el, illetve az önkéntesek segítségével személyiségfejlődésükkel kapcsolatos kérdőíveket töltöttek ki. A kutatók úgynevezett hierarchikus regressziós statisztikai elemzéseket végeztek, melyekben azt vizsgálták, hogy a programban való részvétel ideje mennyire befolyásolja, a képességek fejlettségét.

Az elemzések az mutatták, hogy a zenei programban való részvétel ideje 50%-ban befolyásolta a számolási képesség fejlettségét, 1 hónapnyi részvétel a programban közel 0.5 ponttal emelheti a gyerekek számolási képességét az elvégzett számolási teszten. A másik kognitív képesség az olvasás volt, ahol statisztikailag is jelentős befolyásoló hatást mutatott a program: a részvétel ideje 8 %-ban befolyásolta az olvasási képességet, de itt csupán tendenciaszintű volt a befolyásoló erő. A statisztikai becslés szerint 1 hónapnyi részvétel a programban 0.06 ponttal növelte az olvasási képességét az elvégzett szóolvasási teszten.

A kognitív képességek közül a gátlás képességet is befolyásolta még a zenei programban való részvétel ideje. Ez utóbbi felelős a viselkedésünk, érzelmeink, gondolataink szabályozásáért. A gátlás képessége segít például egy adott feladatra koncentrálni és kizárni a zavaró ingereket, vagy, hogy meggondoltan cselekedjünk egy helyzetben. A zenei programban való részvétel ideje 9%-ban befolyásolta a gátlás önszabályozási képességét. A statisztikai becslés szerint 1 hónapnyi részvétel a zenei programban közel 0.5 ponttal csökkentette a gyerekek hibapontjait az önszabályozást mérő feladaton.

A Szimfónia programban eltöltött idő ezen felül a tanulói énhatékonysággal kapcsolatos önszabályozásra is befolyásoló erővel bírt. A tanulói énhatékonyság a diákok azon képességét jelenti, hogy hisznek magukban, hogy képesek teljesíteni az iskolában és kitartóan megbirkózni a kihívásokkal. A tanulói énhatékonyság része az önszabályozás, ami olyan tevékenységeket jelent, mint például az önirányított tanulás vagy az iskolai kapcsolatok hatékony szervezése. A Szimfónia programban eltöltött idő mértéke 13%-ban befolyásolta a tanulással kapcsolatos önszabályozási képességet. A statisztikai becslés szerint 1 hónapnyi részvétel a programban 0.6 ponttal fejlesztette a gyerekek tanulással kapcsolatos önszabályozását.

Összességében elmondható tehát, hogy a Szimfónia zenei programban eltöltött idő leginkább a gyerekek számolási képességeire van hatással, illetve az önszabályozási képességüket, és csekély mértékben az olvasási képességüket is befolyásolja.

A kutatók a résztvevő gyerekek tanáraival is kitöltöttek egy kérdőívet, melyben az iskolában való adaptív működést mérték fel, főként társas, kommunikációs, és viselkedéses szinten. A Szimfónia programban eltöltött idő statisztikailag tendenciaszintű összefüggést mutatott a gyerekek önkifejezési képességével a társaik felé, és a tanulási képességeikkel kapcsolatos önbizalommal. Ezek alapján úgy tűnik tehát, hogy azok a gyerekek, akik régebb óta részt vesznek a Szimfónia programban, jobban bíznak a tanulási képességeikben, és könnyebben fejezik ki magukat a társaik felé.

Logemann-Molnár Zsófia klinikai- és egészségpszichológus

és Vekety Boglárka egyetemi adjunktus

A máltai tábor Brüsszelben

A 2023-ban megrendezett nemzetközi máltai nyári tábor az École Européenne de Bruxelles-Argenteuil impozáns épületében zajlott, egy nagy zöldterület közepén. A tábor mottója ez volt: Bátorság! Ne félj, gyere! (Mt. 14, 27.29)

Az idei táborban 20 országból 500 fiatal vett részt, még Albániából és Ukrajnából is jöttek kisebb csoportok. Magyarországról húszan vettek részt, tíz vendég, és a kísérőik.

A sok program közül érdemes megemlíteni a kikötői körutazást Antwerpenben, a csokoládéműhelyt, a Pairi Daiza egyedülálló állatkertet különleges állataival. Ezen a történelmi helyen, ahol Napóleon 1815-ben szenvedte el végső vereségét, nem maradhatott el az egykori csatatéren található Waterloo Múzeum látogatása. Volt még vitorlázórepülés, autóverseny veterán autókkal, és workshopok a helyszínen: képregényrajzok, kalapdíszek, festés, smink, sakk, teke, farm nap a táborban juhokkal, szamarakkal és nyúlbébikkel. Este bulizás, a diszkóban vad tánc, „Malta's Got Talent" verseny.

Csendes pillanatok is voltak: a „Csendes éjszaka" gyertyafénnyel, a nyitó és záró Szentmisék, elmélkedés az együttélésről az elfogadásról, a máltai rendi eszméről.

Hálás köszönet az élményekért támogatóknak!

25 éve játszik a Szeretetszolgálat

1998-ban nyílt meg az első Máltai Játszótér Budapesten, a Gyűrű utcai lakótelepen, amelyet további hat követett a fővárosban és további nyolc vidéki városok tömbházai között. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat játszóterei lakótelepi környezetben találhatók, és bár elsődlegesen játszótérként működnek, valójában közösségi és szociális intézményként is jelen vannak az adott helyszínen, lehetőséget teremtenek a gyerekek, hogy iskola után és tanítási szünetekben értékesen és hasznosan töltsék idejüket, fejlődésüket szolgáló elfoglaltságuk legyen. Az évfordulót színes programokkal ünnepelték.

Nagy László, a játszótér program vezetője elmondta, a budapesti játszóterek célja negyed évszázada változatlan: értékes időtöltést nyújtani a gyerekeknek, miközben megismerik őket és családjukat, hogy gond esetén segítséget tudjanak nekik nyújtani. „A gyerekek sokszor úgy jönnek be, hogy név szerint keresik a kollégákat. A munkánknak van látványos része, mint például a mai nap, de a legfontosabb akkor történik, amikor kívülről csak azt látják, hogy ülünk és beszélgetünk a gyerekekkel. A munkatársaimnak rengeteg ideje és munkája van abban, sokszor hónapok, sőt, évek, hogy egy-egy kisgyerek nem kiabálva, erőszakosa, a többieket bántva játszik, hanem együtt tud működni másokkal. Sok kamasz fiatal visszajár, hogy megossza iskolai vagy magánéleti, szerelmi gondjait, örömeit a kollégákkal, akik kisgyermekként segítették őket. És már van olyan családunk, amelyben a szülők itt, a játszótéren nőttek fel, ma pedig már a gyerekeiket hozzák ide játszani. Ez az igazi sikere a játszva megelőzni programnak. A bizalom, a kialakult barátságok, és hogy valóban számítanak ránk a családok."

A 2-es számú szociális naperőmű

A Somogy vármegyei Lakócsa határában kezdte meg működését az ország második szociális naperőműve, amelynek bevételét a legszegényebb családok téli fűtésének támogatására fordítják. A Felzárkózó települések program részeként a következő hónapokban 21 falu határában létesítenek hasonló napelemparkokat. A Tiszabőn 2020-ban üzembe helyezett első szociális naperőmű bevételét jellemzően kisgyermekes családok kapják. A támogatás összegét havonta elosztva előre fizetős mérőórákra töltik fel a téli fűtési idényben, ez egy szoba elektromos fűtésére ad fedezetet. A Lakócsán kialakított második ilyen létesítmény a modell országos elterjesztésének következő lépése.

A Felzárkózó települések program energetikai szakterületének koordinálásával az elmúlt időszakban 21 újabb helyszínen kezdődött meg hasonló beruházások előkészítése. Az európai uniós forrásokból a következő hónapokban megépülő naperőművek összesített teljesítménye 12.500 kWp, ez a számítások szerint mintegy 2000 hátrányos helyzetű, kisgyermekes család támogatását teszi majd lehetővé.

Fotó: Majoros Árpád Csaba